

Valikaine „Sisekaitseline eelõpe“

1. Üldalused

1.1. Sisekaitselise eelkoolituse õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1) Võimaldada õpilastel läbida eelkutsealane koolitus sisejulgeoleku erialadel.
- 2) Tõsta sisekaitseliste erialade populaarsust.
- 3) Sisekaitselise kutsealase eelkoolituse rakendamise kaudu parandada noorte teadlikkust kutsevalikul ning konkurentsivõimet nii tööturul kui õpingute jätkamisel.
- 4) Läbi sisekaitselise eelkoolituse luua lisaväärtust õppeprotsessi gümnaasiumite õppekavadesse.

1.2. Eelkoolituse ülesanded

Kutsealase eelkoolituse õppeprogrammi ülesandeks on anda gümnaasiumiõpilastele ülevaade sisejulgeoleku eri- ja kutsealadest. Õpilased omandavad õppe jooksul ülevaate abipolitseinikule, päästja I ja piirivalveametnik I kutsekvalifikatsioonile kehtestatud nõuetest. Õpilased omandavad pädevustaseme, mis võimaldab sooritada hiljem asutuses kas abipolitseiniku, päästja I või piirivalveametnik I kvalifikatsioonieksami.

1.3. Õppe alustamise tingimused

Õpet saavad alustada põhiharidusega isikud, kes ei ole karistatud tahtliku kuriteo toimepanemise eest ega oma karistusi ning on gümnaasiumiõpilaste nimekirjas.

1.4. Kestvus ja maht

1. Õppeprogramm vältab 3 õppeaastat. Õpe koosneb kokku 7 kursusest: 5 teoreetilist kursust ja 2 laagrikursust.

- 1) 10. klass- politseiõpe 2 teoreetilist kursust ja 1 kursus on laager Paikusel;
- 2) 11. klass- päästeõpe – 1 teoreetiline kursus ja 1 kursus on laager Väike-Maarjas;
- 3) 12. klass- piirivalveõpe- 1 teoreetiline kursus.

2. Omandatakse teoreetiline ülevaade politsei, pääste ja piirivalve ajaloost, struktuurist ja töökorraldusest, toimuvad väljasõidud õppe- ja ametiasutustesse ning õpe lõpeb praktikalaagriga.

1.5. Lõimingu võimalusi teiste õppeainetega

Sisekaitse eelõpe on multidistsiplinaarne õppeaine, millel on tihedaid kokkupuutepunkte mitme õppeainega:

- 1) ajalugu – kriiside ja konfliktide tekkepõhjused ning tagajärjed,
- 2) bioloogia – inimese anatoomia, füsioloogia, kodanikukaitse, keskkonnakaitse;
- 3) eesti keel – terminoloogia, töö õigustekstidega, suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus;
- 4) füüsika – ballistika, relvad, kodanikukaitse;
- 5) geograafia – kaardiõpetus;
- 6) keemia – ohutusnõuded;
- 7) kehaline kasvatus – üldfüüsiline tegevus ja vastupidavus;
- 8) matemaatika – mõõtkava arvutamine, kraadide arvutamine, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite kasutamine;
- 9) võõrkeeled – terminoloogia;
- 10) ühiskonnaõpetus – riigikaitse korraldus.

1.6. Füüsiline õpikeskkond

1. Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus saab rühmatöö tegemiseks mööblit ümber paigutada, on internetiühendus ning audiovisuaalse materjali kasutamise võimalus.
2. Kool võimaldab õppe sidumiseks igapäevaeluga õpet ja õppekäike väljaspool klassiruumi (muuseum, näitus, raamatukogu, arvutiklass).
3. Koolil on ainekava eesmärgede toetavaid õppematerjale ja -vahendeid: õigusaktid, kaardid, teemakirjandus, pildid, plakatid jm illustratiivne materjal, skeemid, statistilised andmed, ajakirjandusväljaanded
4. Välilaagris on välitingimused: maastik, harjutusväli, lasketiir, väliõõbimise korral isiklik ja rühmavarustus; orienteerumisvahendid, esmaabi õppevahendid.

1.7. Hindamise alused

Õpitulemusi hinnates lähtutakse õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada saadud teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks. Hinnatakse nii teadmisi ja nende rakendamise oskust kui ka üldpädevuste saavutatust, sh õpioskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või

praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised. Suulise arutluse kõrval on olulisel kohal kirjalikud tööd: testid, töö kaardiga, statistika ja õigusaktide kasutamine ning analüüs, referaatide ja uurimistöde koostamine, arvamustöö kirjutamine, juhtumianalüüs. Nii teoreetilist kui ka praktilist kursust hinnates arvestatakse ainealaste teadmiste ja oskuste taset, aktiivsust osalemisel praktilises tegevuses ning vastutustunnet ja kaaslaste toetamist ühistegevuses ja rühmatöös – kodanikuosalust.

Kontrollivaid ülesandeid koostades tuleb arvestada, et esindatud oleksid erineva tasandi ülesanded: teadmiste kontrollimine (mõisted, faktid, seaduspärasuste tundmine), teadmiste rakendamine (kasutamine uues situatsioonis), mõistmine (kirjeldamine, seletamine, ümbersõnastamine), analüüs ja süntees (seoste näitamine, võrdlemine, rühmitamine, eristamine, faktide sidumine seaduspärasustega) ning hinnangu andmine (järeluste, otsustuste tegemine). Laagris hinnatakse praktilisi sooritusi.

1.8. Gümnaasiumi õpitulemused

Gümnaasiumi õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust. Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) omab ülevaadet sisejulgeoleku erinevatest teenistustest (ajalugu, areng, struktuur) ja kutsealasest terminoloogiast;
- 2) teab vabatahtlike kaasamise võimalusi ning tunneb päästja, piirivalvuri ja politseiniku kutsega seotud siseriiklikke ja rahvusvahelisi õigusakte;
- 3) omab ülevaadet avaliku teenistuse olemusest ja ametniku eetikast;
- 4) teab inimõiguste aluseid ja oskab suhelda erinevate isikutega ja olla hea teenindaja;
- 5) teab esmaabi andmise aluseid ja valdab esmaseid esmaabivõtteid (näit kunstlik hingamine, kannatanu ohutu transportimine, kannatanud veekogul);
- 6) teab eesti Vabariigi põhiseadusest ning abipolitseiniku seadusest tulenevad õigusi ja kohustusi (Oskab näha abipolitseiniku pädevust ja rolli politseitegevuses);
- 7) tunneb abipolitseiniku ametitunnuseid, sotsiaalseid tagatisi (Oskab kasutada rinnamärki, käesidet);
- 8) oskab ennast kaitsta ning oskab vältida liigse jõu kasutamist, teostada turvakontrolli,

peatada sõidukit ning vältida tervisekahjustusi;

9) oskab kasutada käeraudu, kumminuia, gaasipihustit ning kuulivesti;

10) oskab kasutada erinevaid raadiosidevahendeid ja eetris suhelda;

11) teab süütegude liigitamise aluseid, oskab süütegu märgata ning teab erinevate menetlusosaliste õigusi ja kohustusi;

12) oskab suhelda õigusvastase teo toimepannud ja/või abivajavate alaealistega;

13) omab ülevaadet keskkonna- ja looduskaitsest;

14) tunneb ja teab tulekustutustööde aluseid (põlengu mõiste, vesivarustus, suitsusukeldumine, tulekahjude eritüübid, tööhutus tulekustutustöödel);

15) tunneb ja teab päästetööde aluseid (õnnetuste eritüübid, näit liiklusõnnetus, ohtlikud veosed, tööhutus päästetöödel);

16) teab koostöö aluseid pääste ja politseiga ning kiirabiga (vajadusel piirivalvega);

17) millised on piiriületuseks vajalikud dokumendid ja teab lihtsamaid kontrollipõhimõtteid;

18) oskab kasutada piirivalves kasutatavaid tehnilisi vahendeid;

19) omab ülevaadet piirivalve relvadest ja ohutustehnikast, oskab osasid neist kasutada;

20) omab ülevaadet teenistuskorraldusest tööst piirivalves;

21) tunneb turvataktika nõudeid, oskab teostada isiku ja tema asjade läbivaatust;

22) oskab lugeda tingmärkidega kaarti ja maastikul orienteeruda;

23) tunneb piiri valvamise erisusi (maismaa, piiripunkt, piiriveekogu)

24) tegutseb meeskonna koosseisus kaaslas abistavalt ja toetavalt.

POLITSEIÕPE (105 tundi)

ÕPIVÄLJUND, ÕPETAMISTEGEVUS, ÕPITEGEVUS, HINDAMISMEETOD

Annab ülevaate politseistruktuurist (Politsei- ja Piirivalveamet, prefektuurid ning nende pädevus) loeng, õppekäigud Politsei- ja piirivalveametisse, piirkonna prefektuuri, jaoskonda, politsei muuseumisse Tallinnas, piirivalve muuseumisse Valgas, EKEIsse. Hinnatakse sisulist arusaamist politseist kui avalik-õiguslikust organisatsioonist, kirjeldab teenistusse võtmist, teab teenistusse võtmise aluseid ja teenistusalaseid piiranguid, annab ülevaate

ametikohtadest ja oskab nimetada teenistusastmete põhigruppe. Osaleb loeng-seminaris, omandab iseseisvalt materjali. Test hinnatakse sooritatuks, kui vähemalt 75% valikvastuseid on õiged ning essee-vastustega testide sisu on õige, teab politsei ülesandeid ja järelevalvemenetluse põhimõisteid, põhimõtteid.

KOHUSTUSLIKUD ALLIKAD

Politsei ja piirivalve seadus - <https://www.riigiteataja.ee/akt/13249880>

SOOVITUSLIKUD ALLIKAD:

<http://www.nc.ee/>

<http://www.just.ee/8039>

<https://www.riigiteataja.ee/>

Põhiteemad:

1. Inimõigused ja eetika politseitöös

1) Eesmärk: kujundada teadmised inimõigustest ja nende järgimise vajalikkusest politseitöös ning kutse-eetikast, kujundada oskusi suhtlemiseks erinevate inimestega tulenevalt nende kultuurilisest-, rahvuslikust- või religioossest taustast. Kujundada teadmised politsei põhiväärtustest

2) Õpitulemused:

- selgitab inimõiguste mõistet ning annab ülevaate nende arenguloost, nimetab inimõigusi sätestavaid õigusakte, EV põhiseaduses sätestatud isikute põhiõigusi ja –vabadusi ning kirjeldab politseitöö seoseid nende kaitse ja piiramisega;
- kirjeldab erinevaid eetika teooriaid, selgitab kutse-eetika olemust ja arengulugu ning oskab teha eetilisi valikuid kutsetegevuses;
- teab sooliste, ealiste ja muude iseärasuste mõju inimkäitumisele ning toob näiteid eelarvamustest ja võõrvihast;
- iseloomustab erinevaid äärmusrühmitusi.

2. Siseriiklik ja rahvusvaheline koostöö

1) Eesmärk: kujundada õppuritel teadmised politsei siseriiklikust ja rahvusvahelisest koostööst.

2) Õpitulemused:

- Tunneb rahvusvahelise politseikoostöö üldaluseid
- Tunneb Schengeni konventsioonist tulenevaid kohustusi Tunneb isikuandmete kaitse rahvusvahelisi põhimõtteid
- Teab siseriiklike politseilise koostöö võimalusi erinevate riiklike ja kohaliku omavalitsuse struktuuridega

3. Haldusmenetlus ja Politsei järelevalvemenetlus (PPVS)

1) Eesmärk: kujundada õppurites õiguslikud teadmised haldusmenetluse põhimõtetest ning selle erisustest PPVS-s, kujundada teadmised politsei järelevalve üld- ja erimeetmetest, nende õiguslikest alustest ning nende vormistamise nõuetest politsei järelevalvemenetluse läbiviimiseks ja järelevalvemenetluse toimingute eristamiseks süüteomenetluse toimingutest.

2) Õpitulemused:

- Teab haldusmenetluse põhimõtteid
- Teab järelevalvemenetluse põhimõisteid, eristab ohuastmeid ja liike
- Teab järelevalvemenetluse põhimõtteid, eristab järelevalvemenetluse toiminguid süüteomenetluse toimingutest
- Teab järelevalve meetmeid, valib situatsioonikohaselt meetmeid ja põhjendab valikuid
- Teab järelevalvemeetme protokollimise nõudeid

4. Sunni rakendamise õiguslikud alused ja taktika ning enesekaitse

1) Eesmärk: kujundada õppurites teadmised ja oskused enesekaitse tehnikate, politseitaktika ja vahetu sunnivahendite kasutamisest tööülesannete täitmisel. Kujundada õppurites teadmised ja oskused riikliku järelevalve teostamiseks ja avaliku korra tagamiseks, sündmuskohtadel tegutsemiseks ning õiguserikkuja kinni pidamiseks.

2) Õpitulemused:

- Tunneb isikute kontrollimisel erinevaid taktikaid
- Kasutab vahetut sundi ning kaitseb ennast ja teisi õigusvastase ründe eest
- Isikute kontrollimine
- Kaitse ja kinnipidamisviisid
- Erivahendite kasutamine

- Avaliku korra tagamist ja riikliku järelevalve teostamist reguleerivad õigusaktid, politsei järelevalve üld- ja erimeetmed
- Väljakutsete teenindamine
- Sunni rakendamise ja politseitaktika põhimõtted, seadusekohane kinnipidamine ja edasi toimetamine
- Tegutsemine sündmuskohal.

5. Erivahendid ja teenistusrelvad, sidevahendid

1) Eesmärk: kujundada õppurites teadmised ja oskused tulirelva ning erivahendite õiguspäraseks ja ohutuks käsitlemiseks.

2) Õpitulemused:

- Tunneb relvade ja erivahendite käsitlemist reguleerivaid õigusakte, ohutu käitlemise eeskirja ja lasketooria aluseid
- Tunneb püstoli tööpõhimõtet ja tehnilisi andmeid ning oskab relva hooldada
- Teab relva õiguspärase ja turvalise kasutamise nõudeid. Täidab ettenähtud laskmise normatiivid
- Tunneb politsei sidevahendite võimalusi
- Praktilised harjutused laskesimulaatori
- Praktilised harjutused politsei sidevahendite kasutamisel.

6. Süüteoennetuse alused

1) Eesmärk: anda ülevaade süüteoennetusest, selle põhimõistetest, strateegiatest, erinevate meetmete võimaikust efektiivsusest.

2) Õpitulemused:

- tunneb kriminaalpreventsiooni põhimõisteid;
- tunneb erinevaid süüteoennetuslikke strateegiaid;
- oskab kavandada süüteoennetust;
- oskab hinnata süüteoennetuse võimalikku efektiivsust.
- oskab koostada oma elukoha ohuanalüüsi

7. Abipolitseiniku tegevuse alused

1) Eesmärk: abipolitseiniku seadusest tulenevalt anda ülevaade abipolitseiniku õigustest, kohustustest ja tegevusalast tema kaasamisel politsei tegevusse avalikku

korra kaitsel ja ühiskonnas turvalisuse tagamisel.

2) Õpitulemused:

- teab abipolitseinikuna politsei tegevuses osalemise aluseid;
- teab avaliku korra tagamist ja riikliku järelevalve teostamist reguleerivaid õigusakte, teab välijuhtimise korraldust;
- teab politsei järelevalve üld- ja erimeetmeid
- rakendab erinevaid meetodeid isiku tuvastamiseks, tunneb isikut ja eriõigusi tõendavaid dokumente ning tuvastab nende õigsust, teab välismaalaste riigis viibimise õiguslikke aluseid;
- tunneb ära kuriteole viitavad tunnused ja oskab nende esinemisel tegutseda.

8. Liiklusjärelevalve põhialused.

1) Eesmärk: kujundada teadmised ja oskused liiklusjärelevalve teostamiseks, õigusaktide rakendamiseks ning ohutuks liiklemiseks alarmsõidukiga.

2) Õpitulemused:

- teab liiklusalaseid õigusakte;
- teab tehnilisi vahendeid liiklusjärelevalve teostamisel ja asjakohaseid dokumente;
- teab liiklusõnnetuste levinumaid põhjusi ja tunneb liiklusõnnetuste ennetamise võimalusi;
- teab sõiduki peatamise ja kontrollimise taktikat;
- oskab ära tunda LE rikkumisi ja koostada oma elukoha liiklusohu analüüsi
- tunneb otsingu- ja päästetööde ja abijõudude kaasamise õiguslikke aluseid ja põhimõtteid;
- tunneb sihtsuunitlusega politseiliste tegevuste korraldamise ja läbiviimise põhimõtteid ja taktikaid ning oskab neid rakendada;
- tunneb otsingu- ja päästetööde (sh merepääste) läbiviimise taktikaid;
- kasutab nõuetekohaselt igapäevatööks vajalikke tehnilisi vahendeid;
- Oskab tegutseda .

9. Karistusõiguse üldosa

1) Eesmärk: kujundada teadmised karistusõiguse kohaldamise üldpõhimõtetest.

2) Õpitulemused:

- tunneb asjaolusid, mis tingivad isiku karistusõiguslikku vastutuse või välistavad selle ning oskab analüüsida nende kehtivust erinevates elulistes olukordades;
- teab karistuste liike ja karistuse määramise põhimõtteid;
- teab mittekarakteristlike mõjutusvahendeid ja nende kohaldamise korda.
- eristab eraõiguslikke normirikkumisi süütegudest;
- eristab väärtegusid ja kuritegusid;
- kvalifitseerib enamlevinud süütegusid.
- teab väärteomenetluse ja kriminaalmenetluse ühiseid põhimõtteid ning milliseid kriminaalmenetluse sätteid kohaldatakse väärteomenetluses;
- teab tõendi mõistet ja tõendite liike;
- planeerib tõendamistegevust;
- viib läbi erinevaid tõendamistoiminguid ja vormistab tõendusteavet;
- teab jälitustegevuse õiguslikke aluseid ja põhimõtteid.

10. Kriminallistika alused

1) Eesmärk: kujundada teadmised ja oskused sündmuskohal tegutsemiseks, asitõendite käitlemiseks.

2) Õpitulemused:

- teab kriminallistika olemust ja metodoloogiat;
- teab kriminallistikatehnika olemust ja seoseid teiste tõendamise viiside ja meetoditega;
- omab teadmisi identifitseerimisest, trassoloogiast ja kohtufotograafiast;
- saab aru sündmuskoha ja asitõendite tõenduslikust tähtsusest;
- oskab kaitsta sündmuskohta ja tagada selle ning asitõendite puutumatus;
- oskab vaadelda sündmuskohta ja asitõendeid ning vormistada vaatlusdokumente;
- teab ennetustöö aluseid ja koostöövõrgustikke.

VABATAHTLIKU PÄÄSTJA ÕPPEKAVA

Sihtgrupp: Räpina Ühisgümnaasiumi 11. klassi õpilased, kes on valinud sisekaitse õppesuuna.

Kursuse eesmärk ja õpiväljundid

Kursuse eesmärk on kujundada õpilastes hoiakuid, anda teadmisi ja oskus läbi viia inimeste elu, tervise ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavaid töid. Õpilane on omandanud abipäästja oskused ja teadmised.

Kursuse üldised õpiväljundid:

1. Teab päästeala valdkondi, struktuuri, ülesandeid ja ajalugu ning enda rolli meeskonnaliikmena;
2. Tuvastab ja väldib ohte päästesündmustel kasutades selleks ohutustehnikat ja kaitsevarustust.
3. Teab ja oskab kasutada ohutult päästetööde baasteenuse tegemiseks päästetehnikat ja –varustust.

Kursus loetakse lõpetatuks kui:

- puudunud õppetundide arv ei ületa 10% õppeprogrammi mahust;
- kursuslane on aktiivselt osalenud läbiviidud õppetundides ning ei ole rikkunud kooli tööd reguleerivaid eeskirju;
- kursuslane on tagastanud kõik kursuse ajal tema käsutusse antud vahendid ja varustuse;
- saavutab õpiväljundite lävend taseme (positiivsete tulemustega arvestuste sooritamine);
- kursuse edukalt lõpetanutele väljastatakse tunnistus.

Koolituse korraldus: kursuse kestvus- oktoober 2016 kuni juuni 2017 (70 õppetundi) loengud, praktilised harjutused, grupi suurus 19 õpilast.

Kursus sisaldab osalemist Väike-Maarja päästekoolis PÄÄSTE LAAGER (mai 2017). PÄÄSTE LAAGRIS viiakse läbi praktilised harjutused suitsusukeldumises, pinnaltpäästes ja elustamises.

Kursus koosneb 3 moodulist. Kursuse jooksul viiakse läbi kolm arvestust. Arvestused koosnevad praktilistest sooritustest ja teooria testidest. Arvestuste põhjal kujuneb kursuse koondhinne.

Kursuse programmi moodulite kirjeldused:

Nr	Moodul	Aine maht
1	<u>Päästja alusõpe</u>	40 tundi
1.1	Päästeorganisatsioon ja -kultuur	3 tundi
Aine eesmärk: anda teadmised päästeala organisatsiooni toimimisest, selle ajaloost ja organisatsiooni kultuurist.		
Aine läbimisel õpilane:		
- teab päästeala organisatsiooni üldiseid põhimõtteid, selle lühiajalugu ning ülesandeid;		

<ul style="list-style-type: none"> - omab ülevaadet päästetöö teenustest, komandode võrgustikust ja õigusaktidest; - omab ülevaadet päästeala käitumishormidest. <p>Õppe sisu: sissejuhatus kursusesse, tuletõrje/päästeala ajalugu, päästeameti administratiivne struktuur, operatiivteenistuslik struktuur, päästeala vabatahtlik korraldus, päästeameti missioon/visioon, päästja kutseeetika.</p>		
1.2	Hädaabiteadete menetlemine ja raadioside	3 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised hädaabiteadete menetlemise üldistest põhimõtetest ja raadioside vahendite kasutamisest.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb hädaabiteadete menetlemise ja raadiosidepidamise korra üldiseid põhimõtteid; - oskab kasutada raadioside terminale ja kutsungeid. <p>Õppe sisu: hädaabiteadete menetlemine, raadiosidepidamise kord ja kutsungid, raadioside terminalid.</p>		
1.3	Tuleohutusjärelvalve ja ennetustöö	3 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised tuleohutuse ja päästeala ennetustöö üldisest regulatsioonist ning arusaamise nende valdkondade vajalikkusest.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb tuleohutuse ja päästeala ennetustöö valdkondade üldiseid põhimõtteid; - mõistab päästeala ennetustöö vajalikkust. <p>Õppe sisu: tuleohutusjärelvalve korraldus päästeasutuses, üldised tuleohutuse nõuded, päästeala ennetustöö põhimõtted.</p>		
1.4	Esmaabi	6 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda oskused kannatanutele elupäästvaks esmaabi andmiseks.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab hinnata ja tagada ohutust abiandjale/kannatanule; - oskab teostada esmast ülevaatust (oskab hinnata elutähtsaid parameetreid); - oskab kasutada baaselustamise võtteid; - oskab kasutada elupäästva esmaabi võtteid (välise verejooksu peatamine, hingamisteede vabastamine); - oskab kasutada seljaaju säästvaid kannatanu liigutamise võtteid ja oskab kasutada abivahendeid; - oskab vältida hüpotermiat. <p>Õppe sisu: kannatanu uurimine, baaselustamine, verejooksud, traumahaige käsitlemine.</p>		
1.5	Päästetehnika ja -varustus	25 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda oskused päästetehnika ja -varustuse sihipäraseks ning ohutusnõuetele</p>		

vastavaks kasutamiseks.

Aine läbimisel õpilane:

- teab päästja kaitsevarustuse omadusi ning kaitsetaset;
- oskab kasutada päästetehnikat ja päästja kaitsevarustust nõuetekohaselt, etteantud normatiivide järgi.

Õppe sisu: päästja kaitseriietus, päästja kaitseriietusse riietumise kontrollharjutus, suruõhuhingamisaparaadi ehitus ja tööpõhimõte, suruõhuhingamisaparaati lülitumise kontrollharjutus, pääste autotehnika liigid, tuletõrjepumbad, põhiauto kasutamine, tuletõrjearmatuur, joatorud, vahtkustutusseadmed, tuletõrjevoolikud, käsitöövahendid, nõõrid/sõlmed, tuletõrjeredelid, sisepõlemismootoriga töövahendid, elektrilised töövahendid, pneumaatilised töövahendid, hüdraulilised töövahendid.

2	<u>Tulekustutus- ja päästetööd</u>	15 tundi
2.1	Tulekahju alused	3 tundi

Aine eesmärk: on anda teadmised põlemiskeemia ja –füüsika üldistest seaduspärasustest ning sisetulekahju protsesside eripäradest.

Aine läbimisel õpilane:

- teab põlemise keemilisi ja füüsikalisi tegureid;
- teab sisetulekahjuarengu üldiseid protsesse ning nendest tulenevaid ohte.

Õppe sisu: põlemiskeemia ja –füüsika, sisetulekahjuareng.

2.2	Esmakustutusvahendid	1 tundi
------------	-----------------------------	----------------

Aine eesmärk: on anda oskused esmakustutusvahendite kasutamiseks.

Aine läbimisel õpilane:

- teab erinevaid esmakustutusvahendeid ja nende sobivust erinevate põlemise liikide kustutamiseks;
- oskab kasutada enamlevinud esmakustutusvahendeid.

Õppe sisu: esmakustutusvahendid, põlenguklassid, tuldkustutavad ained ja nende omadused.

2.3	Hargnemised põhi- ja tulekustutusautolt	3 tundi
------------	--	----------------

Aine eesmärk: on anda standardprotseduurilised oskused enamlevinud hargnemisteks päästetöödel.

Aine läbimisel õpilane:

- oskab teostada standard hargnemisi nõuetekohaselt, etteantud normatiivide järgi.

Õppe sisu: põhiliini hargnemine põhiautost, tööliini hargnemine hargmikust ja pumbast,

toiteliini hargnemine põhiautost ja põhiliini hargnemine tõmberedeliga põhiautolt, auto paigutamine hüdrandile, imiliini paigaldamine ja vee imemine lahtisest veevõtukohast.		
2.4	Suitsusukeldumine	6 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised ja oskused töötamiseks hingamiskõlbmatas, kõrge temperatuuri ja halva nähtavusega keskkonnas.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab teostada suitsusukeldumist lüli liikme pädevuse piires; - oskab kasutada kannatanu transpordivõtteid halva nähtavuse ja kõrge temperatuuri tingimustes; - oskab teostada suitsu- ja põlemisgaaside eemaldamist vastavalt korraldusele. <p>Õppe sisu: suitsusukeldumise tehnika, suitsusukelduja füsioloogia, suitsusukeldumise praktilised harjutused, suitsu- ja põlemisgaaside eemaldamine.</p>		
2.5	Tulekahjude liigid	2 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised erinevatest tulekahju liikidest ning nende arengu ja kustutamise eripäradest.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab põlevvedelike, gaasi-, metsa-, maastiku-, hoonete tulekahjude/põlengute eripärasid. <p>Õppe sisu: põlevvedelike põlengud (vahtkustutus), gaasipõlengud, metsa- ja maastikupõlengud, hoonete tulekahjud.</p>		
2.6	Hargnemine hüdrauliliste ja pneumaatiliste päästevahenditega	6 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda standardprotseduurilised oskused enamlevinud hargnemisteks päästetöödel.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab teostada hüdrauliliste töövahendite standard hargnemisi nõuetekohaselt, etteantud normatiivide järgi; - oskab teostada pneumaatiliste töövahendite standard hargnemisi nõuetekohaselt, etteantud normatiivide järgi. <p>Õppe sisu: hargnemine hüdrauliliste päästevahenditega, hargnemine pneumaatiliste päästevahenditega.</p>		
2.7	Transpordiavariid	3 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised erinevatest transpordiavariide liikidest ja oskused nende likvideerimiseks.</p>		

Aine läbimisel õpilane:		
<ul style="list-style-type: none"> - teab transpordiavariide liike ja oskab teostada põhilisi toiminguid sõiduauto avariidel; - oskab likvideerida/ennetada süttimisohtu ning stabiliseerida sõiduautot. <p>Õppe sisu: transpordiavariide liigid, transpordiavariide likvideerimine hüdrauliliste päästevahenditega.</p>		
2.8	Loomade päästmine	1 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised abitusse seisundisse sattunud loomade abistamiseks.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab loomade käitumisest tulenevaid ohte; - oskab abistada abitusse seisundisse sattunud loomi kasutades käsitöövahendeid. <p>Õppe sisu: abitusse seisundisse sattunud loomade käitumise eripärad, loomade päästmise võtted.</p>		
2.9	Pinnaltpäästetööd	3 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda oskused teostada pinnalt päästetöid veekogukaldalt või jäält, kui see kannab inimest. Pinnalt päästetöid ei teostata veepinnalt ega vee all.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab kuni 20 meetrit kaldast heita päästevahendit kannatanule tagades tema ellujäämise võimaluse; - oskab jääoludes kasutada redelit, mis suurendab päästetöö tegemise kaugust 10 meetri võrra, heita päästevahendit kannatanule tagades tema ellujäämise võimaluse; - oskab märgistada veepinnal vahetult vee alla vajunud kannatanu asukohta. <p>Õppe sisu: päästevõtted veekogul, kannatanu asukoha märgistamine.</p>		
2.10	Ohtlikud ained	2 tundi
<p>Aine eesmärk: on anda teadmised ohtlike ainete klassidest ning ohtlike veoste ohutunnusnumbritest.</p> <p>Aine läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab ohtlike ainete klassifikatsiooni; - oskab lugeda ohutunnusnumbri ohuklassi; - osaleb olmekeemia ja keemiaõnnetuste likvideerimisel oma pädevuse piires. <p>Õppe sisu: ohtlike ainete klassifikatsioon, ohutunnusnumbrid, keemiapäästetööd baasteenuse raames.</p>		

Programm:

Teemad	Alateemad	Loeng	Praktika	Kokku
1. Päästeorganisatsioon ja -kultuur	<ul style="list-style-type: none">• sissejuhatus• tuletorje/päästeala ajalugu• Päästeameti missioon/visioon• päästja kutseeetika• Päästeameti administratiivne struktuur• operatiivteenistuslik struktuur• päästeala vabatahtlik korraldus	3		3
2. Hädaabiteadete menetlemine ja raadioside	<ul style="list-style-type: none">• hädaabiteadete menetlemine• raadiosidepidamise kord• raadioside käsitervinal	2	1	3
3. Tuleohutusjärelvalve ja ennetustöö	<ul style="list-style-type: none">• tuleohutusjärelvalve korraldus päästeasutuses• üldised tuleohutuse nõuded• päästeala ennetustöö põhimõtted	3		3
4. Esmaabi	<ul style="list-style-type: none">• elustamise ABC• verejooksud• traumahaige käsitlemine	3	3	6
5. Päästetehnika ja -varustus	<ul style="list-style-type: none">• päästja kaitseriietus• päästja kaitseriietusse riietumise kontrollharjutus• suruõhuhingamisaparaadi ehitus ja tööpõhimõte• suruõhuhingamisaparaati lülitumise kontrollharjutus• pääste autotehnika liigid• põhiauto kasutamine• tuletorjepumbad• tuletorjearmatuur• joatorud• vahtkustutusseadmed• tuletorjevoolikud• käsitöövahendid• nõõrid/sõlmed• tuletorjeredelid• sisepõlemismootoriga töövahendid• elektrilised töövahendid• pneumaatilised töövahendid• hüdraulilised töövahendid	12	13	25

6. Tulekahjualused	<ul style="list-style-type: none"> • põlemiskeemia ja –füüsika • sisetulekahjuareng 	3		3
7. Esmakustutusvahendid	<ul style="list-style-type: none"> • esmakustutusvahendid • põlenguklassid • tuldkustutavad ained ja nende omadused 	1		1
8. Hargnemised põhi- ja tulekustutusautolt	<ul style="list-style-type: none"> • põhiliini hargnemine põhiautost • tööliini hargnemine hargmikust • toiteliini hargnemine põhiautost ja põhiliini hargnemine tõmberedeliga põhiautolt • auto paigutamine hüdrandile • imiliini paigaldamine ja vee imemine lahtisest veevõtukohest 	1	2	3
9. Suitsusukeldumine	<ul style="list-style-type: none"> • suitsusukelduja füsioloogia • suitsusukeldumise tehnika • suitsusukeldumise praktilised harjutused • suitsu- ja põlemisgaaside eemaldamine 	3	3	6
10. Tulekahjude liigid	<ul style="list-style-type: none"> • põlevvedelike põlengud (vahtkustutus) • gaasipõlengud • metsa- ja maastikupõlengud • hoonete tulekahjud 	2		2
11. Hargnemine hüdrauliliste ja pneumaatiliste päästevahenditega	<ul style="list-style-type: none"> • hargnemine hüdrauliliste päästevahenditega • hargnemine pneumaatiliste päästevahenditega 	3	3	6
12. Transpordiavariid	<ul style="list-style-type: none"> • transpordiavariide liigid • transpordiavariide likvideerimine hüdrauliliste päästevahenditega 	3		3
13. Loomade päästmine	<ul style="list-style-type: none"> • abitusse seisundisse sattunud loomade käitumise eripärad • loomade päästmise võtted 	1		1
14. Pinnaltpäästetööd	<ul style="list-style-type: none"> • päästevõtted veekogul • kannatanu asukoha märgistamine 	1	2	3
15. Ohtlikud ained	<ul style="list-style-type: none"> • ohtlike ainete klassifikatsioon • ohutunnuksnumbrid 	2		2
KOKKU		43	27	70

PIIRIVALVELISE ÕPPE ÕPPEKAVA (70 tundi)

1. ÕPPEAINE EESMÄRK: kujundada õpilastel algteadmised piiri valvamise ajaloost ning Eesti, EL liikmesriikide piirivalvelisi ülesandeid täitvatest organisatsioonidest, rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusnormidest lähtuvalt piirivalvelistest tegevustest, piiri kontrolli meetoditest ja taktikatest.

2. ÕPETAMIS- JA ÕPITEGEVUS KOKKU 35 TUNDI (pluss need õppetunnid, mis ekskursioonidele mõeldud õppetundidest üle jäävad)

3. HINDAMISMEETODID JA –KRITEERIUMID

- 1) Annab ülevaate piirivalve ajaloost, Eesti piirivalve 1918 – 1940, Eesti piirivalve 1990 – 2009 Eesti politsei 2010 - ...
- 2) Kirjeldab piirivalveliste üksuste ülesehitust, tegevusi ning juhtimist. Piirivalve positsioon Politsei- ja Piirivalveametis – põhilised tegevussuunad erinevates osakondades, alluvussuhted.
- 3) Piirivalvebüroo positsioon prefektuuris – põhilised tegevused, alluvus. Kordonid ja piiripunktid – põhilised tegevused, alluvus.
- 4) Teab EL liikmesriikide piirivalvelisi ülesandeid täitvaid organisatsioone ning nende erisusi. Lühülevaade EL institutsioonidest FRONTEX , EUROPOL, CEPOL. Kahepoolne koostöö – tuua näiteid milliste riikidega on ja mis tasandil
- 5) Mitmepoolne koostöö - tuua näiteid milliste riikidega on ja mis tasandil (<http://ppasiseveeb.polsise/piirivalve/piirivalvealane-koostoo/>).
- 6) Teab piirikontrolli reguleerivaid siseriiklike ja rahvusvahelisi õigusnorme.
- 7) Schengeni konventsioon, Schengeni piirieskiri, PPS (Riigipiiri seadus (Eesti riigipiir, selle kulgmine ja riigipiiri ületamine, Eesti territoriaal- ja siseveed ning õhuruum, riigipiiri tähistamine (erinevad piirimärgid), piiririba, piirirežiim, piiri valvamine).
- 8) Piirirežiimi eskiri.
- 9) Välismaalaste seadus.
- 10) Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus.

4. ÕPITULEMUSED:

1) Õpilane teab:

- mis on sisepiir, sisepiiri ületamine, mis on välispiir, välispiiri ületamine siselend, kolmas riik, välismaalane, piiripunkt, elamisluba, miks antakse elamisluba, viisa, miks antakse viisat, millistele nõuetele peab vastama välismaalane, kui soovib siseneda EL-i varjupaigataotleja, pagulane, politsei ülesanded, politsei erivahendid ja relvad ning kuna neid kasutatakse piiri valvamise lähtepunktist, kes on välismaalane, alaline elanik, terviskindlustuse vajalikkus.
- Kirjeldab isikut tõendavaid ja transpordivahendite dokumente, enamlevinuid turvaelemente ja võltsinguid ning dokumentide kontrollimise meetodeid.
- Isikut tõendavate dokumentide seadus.
- Milliseid dokumente ja kes väljastab EV kodanikele ja mittekodanikele.

Mida

teha kui välismaal dokument kaob? Milliseid dokumente väljastatakse teiste riikide poolt, mida EV ei väljastata (laste reisidokument, teenistuslik pass, eri pass, meremeste raamat, EL hädaabi reisidokument).

- Kommertspaberi ja turvapaberi erinevused. Paberisse lisatavad turvaelemendid (meleerkiud, planšetid).
- Erinevad trükistiilid, kus neid kasutatakse, tuvastamine. Ofsettrükk. Kõrgtrükk. Sügavtrükk (peitekiri).
- Tindiprinteri trükk. Laserprinteri trükk. Lasergraveering. Värvipitser ja reljeefpitser. Dokumentides kasutatavad kiled ning foto vahetuse tuvastamine. Laminaatkile (ühe ja kahepoolne). Holograafiline kile. 3M kile.
- Foto vahetusele viitavad tundemärgid kui foto on kaitstud kilega.
- Erinevad võltsinguliigid ja nende tunnused. Erinevad dokumentide kontrollseadmed.
- Luup. Mikroskoop. UV-lamp. 3M lamp. Pintsetid. Isiku tuvastamise põhimõtted (dokumendis olev foto ja isik, kes dokumendi esitab).
- Profileerimise põhimõtted (reis, pagas, isiku sobivus).
- Kirjeldab algtasemel erinevaid piiri valvamise meetodeid ja taktikat.

- Piirivalvetoimkonnad, kellest piirivalvetoimkonnad koosnevad ning nende põhitegevused. Integreeritud piirihalduse (IPH) mudel.
- Õpilane teab mis on IPH, millest see koosneb ja millised on tegevused IPH raames. Õpilane teab mis on neljatasandiline riiki sissepääsu kontroll ja milliseid tegevusi selle raames tehakse.

5. ÕPPEKÄIGUD

1. Siseministeerium
2. Politsei ja Piirivalveamet
3. Piirivalvebüroo
4. Kordon
5. Piiripunkt
6. Piirivalvamisega tegelevad asutused.

AINE/ÕPPEÜLESANDE KOOD:	
AINE/ÕPPEÜLESANDE NIMETUS (eesti k.):	Kutsealane eelkoolitus - piirivalve
AINE/ÕPPEÜLESANDE NIMETUS (inglise k.):	
AINE/ÕPPEÜLESANDE MAHT (akadeemiline tund)	70
<ul style="list-style-type: none"> • s.h õppeklassis • ekskursioonid 	35 35
ÕPPEKAVA:	Sisejulgeoleku eelkutseõppe piirivalve moodul
ÕPPETOOLI JUHATAJA:	
<p>ÕPPEAINE EESMÄRK: kujundada õpilastel algetadmised piiri valvamise ajaloost ning Eesti, EL liikmesriikide piirivalvelisi ülesandeid täitvatest organisatsioonidest, rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusnormidest lähtuvalt piirivalvelistest tegevustest, piiri kontrolli meetoditest ja taktikatest.</p>	

SISU:	Kutsestandardi tähis: 18-20032007-01/3, algtase: mõistete faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste tövõtete valdamine	
ÕPIVÄLJUND:	ÕPETAMIS- JA ÕPITEGEVUS	HINDAMISMEETODID JA –KRITEERIUMID
Õppekava läbinu ettevalmistus vastab Piirivalveametnik I kutsestandardi nõuetele (Kutsestandardi tähis: 18-20032007-01/3)	<u>KOKKU 35 TUNDI</u> (<u>pluss need õppetunnid, mis ekskursioonidele mõeldud õppetundidest üle jäävad</u>)	
Annab ülevaate piirivalve ajaloost <ul style="list-style-type: none"> • 1918 – 1940 • 1990 – 2009 • 2010 - ... 	Loeng/seminar	
Kirjeldab politseiüksuseid piiril. <ul style="list-style-type: none"> • Piirivalve positsioon Politsei- ja Piirivalveametis –tegevussuunad erinevates osakondades, alluvus • Piirivalvebüroo prefektuuris – tegevused, alluvus • Kordonid, piiripunktid ning valmidusüksus – ülesehitus, tegevused, alluvus 	Loeng/seminar	
Teab EL liikmesriikide piirivalvelisi ülesandeid täitvaid organisatsioone ning nende erisusi <ul style="list-style-type: none"> • Lühiülevaade EL institutsioonidest • FRONTEX • Kahepoolne koostöö – tuua mõned näiteid milliste riikidega on ja mis tasandil 	Loeng/seminar	Testülesanne kahe- ja mitmepoolseostööriikide kohta. Hindamine: õpilane suudab õigesti nimetada vähemalt 2 kahe- ja 2 mitmepoolse koostööga

<ul style="list-style-type: none"> • Mitmepoolne koostöö - tuua mõned näiteid milliste riikidega on ja mis tasandil <p>(http://ppa-siseveeb.polsise/piirivalve/piirivalvealane-koostoo/)</p>		riiki
<p>Teab piirikontrolli reguleerivaid siseriiklike ja rahvusvahelisi õigusnorme.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schengeni konventsioon - üldised eesmärgid • Schengeni piirieskiri – üldised eesmärgid • Politsei ja piirivalve seadus • Riigipiiri seadus (Eesti riigipiir, selle kulgmine ja riigipiiri ületamine, Eesti territoriaal- ja siseveed ning õhuruum, riigipiiri tähistamine (erinevad piirimärgid), piiririba, piiri valvamine) • Piirirežiimi eeskiri • Välismaalaste seadus • Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus • Õpilane teab: <ul style="list-style-type: none"> ○ kes on politseiametnik piiril, ○ mis on politsei ülesanded, ○ politsei erivahendid ja relvad ning kuna neid kasutatakse ○ mis on riigipiir ○ mis on sisepiir, sisepiiri ületamine, ○ mis on välispiir, välispiiri ületamine, ○ ajutine kontrolljoon ○ siselend, välislend; ○ kolmas riik, ○ kes on välismaalane, 	Loeng/seminar	<p>Seminarivormis läbi viidud rühmatöös osalemine</p> <p>Hindamine: õpilane oskab nimetada olulisemaid õigusakte, mis reguleerivad politsei-piirivalve tegevust piiril, teab ametnike õigusi ja kohustusi</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ piiripunkt – põhiline tegevus ○ kordon – põhiline tegevus ○ millistele nõuetele peab vastama välismaalane kui soovib siseneda EL-i, ○ elamisluba, miks antakse elamisluba, ○ viisa, miks antakse viisat, ○ varjupaigataotleja, pagulane, täiendava kaitse saaja, ajutise kaitse saaja 		
<p>Kirjeldab isikut tõendavaid ja transpordivahendite dokumente, enamlevinuid turvaelemente ja võltsinguid ning dokumentide kontrollimise meetodeid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isikut tõendavate dokumentide seadus • Milliseid dokumente ja kes väljastab EV kodanikele ja mittekodanikele • Mida teha kui välismaal dokument kaob • Milliseid dokumente väljastatakse teiste riikide poolt, mida EV ei väljastata (laste reisidokument, teenistuslik pass, eri pass, meremeste raamat, EL hädaabi reisidokument) • Kommertspaberi ja turvapaberi erinevused • Paberisse lisatavad turvaelemendid (meleerkiud, planšetid) • Erinevad trükistiilid, kus neid kasutatakse, tuvastamine <ul style="list-style-type: none"> • Ofsettrükk • Kõrgtrükk • Sügavtrükk (peitekiri) • Tindiprinteri trükk • Laserprinteri trükk • Lasergraveering • Värvipitser ja reljeefpitser. • Dokumentides kasutatavad kiled ning foto vahetuse tuvastamine 	<p>Loeng/seminar/praktiline tegevus</p>	<p>Praktiline töö: Dokumentide ja fotode samasuse tuvastamiseks</p> <p>Hindamine: Tunneb ära ja suudab eristada seaduslikult välja antud dokumente võltsingutest.</p> <p>Lubatud eksimusi 10%</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Laminaatkile (ühe ja kahepoolne) • Holograafiline kile • 3M kile • Foto vahetusele viitavad tundemärgid kui foto on kaitstud kilega. • Erinevad võltsinguliigid ja nende tunnused • Erinevad dokumentide kontrollseadmed <ul style="list-style-type: none"> • Luup • Mikroskoop • UV-lamp • 3M lamp • Pintsetid • Isiku tuvastamise põhimõtted (dokumendis olev foto ja isik, kes dokumendi esitab) • Profileerimise põhimõtted (reis, pagas, isiku sobivus) • Õpilane oskab eristada dokumente ja kasutada tehnilisi vahendeid 		
<p>Kirjeldab algtasemel erinevaid piiri valvamise meetodeid ja taktikat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piiri valvamise toimkonnad <ul style="list-style-type: none"> • oskab iseloomustada erinevaid piiri valvamisel kasutatavaid teenistustoimkondi • oskab kirjeldada toimkonda astumist • oskab kirjeldada erinevate toimkondade tegevusi • teab erinevaid piiri valvamise meetodeid • teab kuidas tähistatakse riigipiiri ja mis on piiririba • teab erinevaid sidevahendeid • Transpordivahendi kontrollimise põhimõtted • Tunnused mille põhjal võib eeldada, et sõiduk on varastatud • Integreeritud piirihalduse (IPH) mudel – Õpilane teab mis on IPH, millest see koosneb ja millised on tegevused IPH raames. Õpilane 	Loeng/seminar	Rühmatöö Õpilane oskab selgitada erinevaid piiri valvamise meetodikaid, kirjeldada toimkonna tegevusi. Oskab praktiliselt kasutada erinevaid sidevahendeid.

<p>teab, mis on neljatasandiline riiki sissepääsu kontroll ja milliseid tegevusi selle raames tehakse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilane oskab seletada ja tuua näiteid inimõiguste kohta • Õpilane teab mis on distsiplinaarsüütegu • Õpilane oskab kirjeldada toimkondade tegevusi 		
<p><u>ÕPPEKÄIGUD</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Siseministeerium • Politsei ja Piirivalveamet • Piirivalvebüroo • Kordon • Piiripunkt • Piirivalvamisega tegelevad asutused vastavalt piirkonnale 	<p>KOKKU 35 TUNDI (maha arvata need õppetunnid, mida vajatakse klassitundide läbiviimiseks)</p>	